روزنه

رفیق‌دوست:

من هم جای ظریف بودم با اوباما دست می‌دادم

● محسن رفیق‌دوست، گفت‌وگوی مفصلی با «خبرآنلاین» انجام داده که مهم‌ترین نکات آن در پی می‌آید:

● به خاطرات آیت‌الله هاشمی اعتماد می‌کنم. نزدیکی ایشان به حضرت امام خیلی زیاد بود. تا وقتی به ایشان نزدیک بودم، من از ایشان دروغ نشنیدم.

● اینکه می‌گویند دولت به جبهه‌ها امکانات نمی‌داد، من چنین چیزی را قبول ندارم. سال ۶۵ یا ۶۶ مملکت شش‌ونیم‌میلیارد دلار ارز داشت، کمتر از دومیلیارد دلارش را برای جنگ گذاشتند. تا اندازه‌ای طبیعی بود. برای اینکه بقیه آن را هم گندم خریدند و دست مردم دادند.

● حتی سیداحمد آقا را امتحان هم کرده بودیم. ما هم به‌دلیل بعضی از حرکات و جریانات، گمان‌هایی درباره ایشان داشتیم، مخصوصا که آن اواخر، احمد آقا به طرفداری از مجمع روحانیون متهم شده بود. ما به امام پیغام دادیم که به اینکه احمد آقا پیغام ما را به شما برساند، تردید داریم و ممکن است خودشان دخل و تصرف کنند. امام هم فرمودند که به فلانی بگویید یک پیغام که مخالف نظر احمد آقا باشد بدهند تا برایشان ببرد. احمد آقا رفت و جوابش را آورد. این‌گونه بود که فهمیدیم نقل‌قول‌های حاج احمد آقا همان چیزی است که بین ما و امام ردوبدل شده است و ایشان خیلی امین بودند.

● این فضای سایبری و وایبری را بیشتر شما در تهران می‌بینید. از تهران که دور می‌شوید، بیشتر فضای بسیج را می‌بینید. الان بیش از ۱۰میلیون بسیجی آموزش‌دیده کددار داریم که با یک فرمان به صحنه می‌آیند.

● چند نفر واسطه معرفی من به حضرت امام بودند، یکی مرحوم آیت‌الله مهدوی‌کنی بود، بعد از ایشان یک روحانی فرش‌فروش در بازار بود به نام آقاسید علی‌اصغر آل‌احمد و سومی هم همین آقای هاشمی‌رفسنجانی بود. بنا هم نیست که وقتی خاطره و روایتی را ایشان بازگو می‌کنند دیگران بروند و بگردند ببینند بوده یا نه. ببینید نزدیکی ایشان به حضرت امام خیلی زیاد بود. خود من وقتی نزد حضرت امام می‌رفتم و مطالبم را عنوان می‌کردم در بسیاری از مواقع ایشان می‌گفتند برو با آقای هاشمی مشورت کن یا می‌گفتند برو خدمت آیت‌الله خامنه‌ای و از ایشان مشورت بخواه.

● افرادی مثل زنگنه، جهانگیری و عارف اصلاح‌طلبان معتقد به ولایت هستند.

● اصلا پایداری‌ها را قبول ندارم. اکثر اینها ریشه در انقلاب نداشتند، اساسا من از اول، تفکر احمدی‌نژادی‌ها را قبول نداشتم.

● در همین روزهای اخیر به برادران مؤتلفه مخصوصا شورای مرکزی گفتم ما جنگی با پایداری‌ها نداریم، ولی شماها با پایداری از یک خمیره نیستید. ممکن است سر بزنگاه مؤتلفه را قال بگذارند.

● آیت‌الله مصباح یک دانشمند دینی است. هرچند من شخصا نظراتی پیرامون ایشان دارم که از بیانش ابا می‌کنم.

● افرادی مثل آقایان لاریجانی و ولایتی و محسن رضایی و... هستند؛ ولی اینها هم بیشتر سیاست‌مدار هستند تا تدارکاتچی.

● خدا نکند احمدی‌نژاد به سیاست برگردد! تا جایی دوام آورد، اما بعد دستش رو شد. از آن سفره استفاده کرد؛ اما در بزنگاه رفوزه شد. من سفت و سخت معتقدم که احمدی‌نژاد خیلی اهل ولایت فقیه نبود.

● سال ۸۴ در هر دو مرحله به آقای هاشمی رأی دادم.

● در دوره آقای هاشمی نزدیک به ۱۲۰ میلیارد دلار درآمد نفتی داشتیم، در هشت سال آقای خاتمی ۱۸۰ میلیارد دلار داشتیم، در هشت سال احمدی‌نژاد حداقل ۷۰۰ میلیارد دلار داشتیم. عده‌ای که اهل حساب و کتاب هستند بیایند بگویند در کدام دولت برای مملکت بهتر و بیشتر کار شد؟

● با بیشتر کارهایی که اتفاقا در دولت احمدی‌نژاد مشهور هم بود، مخالفم. مثل سهام عدالت، هدفمندی یارانه‌ها، مسکن مهر، وام‌های کوتاه‌مدت و... .

● جزء کسانی هستم که معتقدم آقای ناطق‌نوری باید به سیاست برگردد. چندبار هم با ایشان صحبت کردم؛ ولی ایشان تا آخرین دفعه که همین اواخر بود گفتند مایل نیستم در متن کارها و سیاست باشم و کاندیدا شوم. می‌دانم که سران مؤتلفه بارها سراغ آقای ناطق رفتند و با ایشان مذاکره کردند.

● افرادی مثل عارف هرکجا که باشند به نفع نظام هستند.

● بسیج در جایی نیست که حضور نداشته باشد؛ از دانشگاه‌ها تا نانوایی‌ها و کارگران و... یعنی در همه جا نفوذ کرده است. تعدادش هم خیلی زیاد است.

● امام به من گفتند مگر قرار است هزار سال با آمریکا رابطه نداشته باشیم؛ بالاخره یک روزی آدم می‌شوند و آنجا سفارت آمریکا و برای آنهاست.

● آن زمان که وزیر بودم گفتم اگر امام به من بگوید برو با ریگان دست بده، می‌روم این کار را می‌کنم. اگر رهبری این کار را نهی کردند باید آقایان مواظب باشند، دفعه دیگر در عمل انجام شده قرار نگیرند. نباید این مسائل کوچک را آن‌قدر بزرگ کرد.

● آقای ظریف را به دیانت و مطیع رهبری می‌شناسم. حالا در آن زمان معلوم نیست چه اتفاقی افتاده، اوباما آمده دستش را دراز کرده ظریف پشتش را بکند و برود؟ منم جای ظریف بودم دست می‌دادم. با یک دست‌دادن اتفاقی نمی‌افتد.

ایتالیا پرونده امام موسی صدر را بست

همچنان انگشت اتهام به لیبی است

دادستانی ایتالیا پرونده امام موسی صدر را بست و اتهامات مطرح‌شده درباره ربایش امام موسی صدر را منتفی کرد.

به دنبال درخواست مشترک دولت لبنان و خانواده امام موسی صدر که سال گذشته از ایتالیا خواسته بودند نظر حقوقی نهایی خود را اعلام کنند، دادستانی این کشور، با تبرئه رم، در دست‌داشتن این کشور در ربوده‌شدن امام موسی صدر، پرونده را بست و معمر قذافی، دیکتاتور سابق لیبی را در این پرونده متهم دانست. البته علاوه بر جدیدترین درخواست از ایتالیا، دادستان کل ایتالیا از سال ۱۹۷۸ در حال بررسی پرونده امام موسی صدر بود. لیبی معتقد است که امام موسی صدر پس از آنکه از طرابلس وارد رم شده بود در ایتالیا ربوده شد، اما رم این اتهام را رد کرده است. امام موسی صدر از ۹ شهریور ۱۳۵۷، در سفری رسمی به لیبی به دعوت معمر قذافی، ناپدید شده است. ایسنا، به نقل از وب‌سایت النشره خبر داد که «براساس حکم نهایی دادستان کل ایتالیا نتیجه تحقیقات به اینجا رسید که امام موسی صدر و دو همراهش محمد یعقوب و عباس بدرالدین شب ۳۱ آگوست ۱۹۷۸ به فرودگاه رم نرسیدند و جنایت ربایش در دوره حکومت قذافی در لیبی رخ داد». «حکم قاضی تحقیقات ایتالیا پس از سه تحقیق قضائی گسترده صادر شد که از سال ۱۹۷۸ آغاز شده بود و در سال ۱۹۸۲ دادستان کل ایتالیا تصمیم گرفت پرونده همچنان در جریان باشد؛ چراکه دلایل کافی مبنی بر اینکه این جنایت در ایتالیا رخ داده است وجود نداشت، اما روند تحقیقات در سال ۲۰۰۵ به دلیل فشار دولت لیبی شکل دیگری به خود گرفت». تحقیقات در آن زمان نشان داد که امام موسی صدر و همراهانش مسافر یک هواپیمای ایتالیایی بوده‌اند، اما مشخص نشد که در زمان رسیدن به رم وارد هتل شدند یا خیر. این مسئله برای سال‌ها لیبی را از پرونده امام موسی صدر دور کرد و تنها ایتالیا به‌عنوان متهم اصلی باقی ماند.

باج‌خواهی قذافی از ایتالیا

پیش از این وکیل خانواده امام موسی صدر گفته بود که تحقیقات قضائی در ایتالیا در مراحل متناقضی انجام شده و در برخی مواقع مسائل سیاسی وارد این تحقیقات شده است. او می‌گوید «دولت ایتالیا در آن زمان با نظام قذافی به دلیل فشارهای اقتصادی همکاری می‌کرد. قذافی تلاش کرد تا از دولت ایتالیا به‌دلیل آسیب‌هایی که استعمار ایتالیا به لیبی وارد کرده بود، باج‌خواهی کند و این مسئله موانعی را بر سر راه واقعیت ربایش امام موسی صدر ایجاد کرد».

پیش‌تر دولت لبنان و خانواده امام موسی صدر خواهان توضیحاتی از سوی دولت طرابلس درباره حقیقت ربودن وی شده بودند. پس از تحقیقات دولت لیبی مشخص شده بود که عملیات ربایش در این کشور صورت گرفته است. بر این اساس خانواده صدر و دولت لبنان در سال ۲۰۱۴ خواهان بازگشایی پرونده وی در ایتالیا شدند. سیدموسی صدر، مرجع دینی و سیاسی شیعیان بود که پس از هجرت از ایران به لبنان، مجلس اعلای شیعیان لبنان را تأسیس کرد و رهبری فکری و سیاسی شیعیان این کشور را عهده‌دار شد. او شهریور ۱۳۵۷، در سفری رسمی به لیبی به دعوت معمر قذافی، ناپدید شد. ماجرای زنده‌بودن یا مرگ او مسئله‌ای است که هنوز اطلاعات متناقضی در مورد آن وجود دارد. امام موسی صدر در آخرین مرحله از سفر دوره‌ای خود به کشورهای عربی، بنا بر دعوت رسمی معمر قذافی وارد لیبی شد اما اندکی بعد ربوده شد. دستگاه‌های قضائی دولت‌های لبنان و ایتالیا و همچنین تحقیقات انجام‌شده از سوی واتیکان، ادعای رژیم لیبی مبنی بر خروج امام از آن کشور و ورود ایشان به رم را رسما تکذیب کردند. برخی شواهد نشان می‌دهد که امام موسی صدر هرگز خاک لیبی را ترک نگفته است.

این در حالی است که بعد از بهار عربی و انقلاب در لیبی و سرنگونی معمر قذافی در این کشور، در زندان‌های لیبی باز شد و بسیاری از زندانیان از بند بیرون آمدند. اما امام موسی صدر در بین آزادشدگان نبود. ۱۳ اردیبهشت ۱۳۸۰ سایت «جبهه نجات ملی لیبی» مدعی شد که امام موسی صدر اواخر سال ۱۳۷۶ توسط برخی زندانیان زندان ابوسلیم شهر طرابلس مشاهده شده و اندکی پیش از ماه رمضان آن سال به مکانی دیگر انتقال یافته است.

پیگیری‌های حقیقی و حقوقی

دختر امام موسی صدر چندی پیش در گفت‌وگویی با «شرق» در مورد پیگیری‌های انجام‌شده در مورد وضعیت امام موسی صدر گفت: «شخصیت‌های حقیقی و حقوقی بودند که موضوع را پیگیری می‌کردند؛ اول از همه، مجلس اعلای شیعیان لبنان که امام موسی صدر ریاست آن را برعهده داشتند، همچنین جنبش امل که امام موسی صدر موسس آن بودند، موضوع را پیگیری می‌کردند. همچنین دولت لبنان با توجه به جایگاه امام موسی صدر موضوع را پیگیری کردند. سیستم قضائی لبنان هم وارد عمل شد. از آنجا که دولت لبنان مدت زمانی بعد از طرح شکایت، ربودن امام موسی صدر را اقدام علیه امنیت ملی لبنان دانست، بالاترین سطح دادگاه لبنان که شورای‌عالی دادرسی است، رسیدگی به پرونده را در دستور کار قرار داد و نه یک دادگاه معمولی». «پیگیری‌های سیاسی را رئیس‌جمهور لبنان انجام داد. ایشان با قذافی تماس گرفت که او جواب نداد. نخست‌وزیر لبنان هم با جلود که نخست‌وزیر لیبی بود، تماس گرفت، اما او در ابتدا جواب نداد و طفره رفت. بعد هم که جواب داد، گفت بعدا خبر می‌دهم. امام‌خمینی نیز که در آن زمان در نجف بودند تلگراف‌هایی ارسال کردند. در روزهای اول آشوبی بود. چون اتفاق عجیبی افتاده بود...». حورا صدر در همان گفت‌وگو در مورد وضعیت پرونده در ایتالیا گفته بود «اینکه ایتالیا پرونده را مختومه اعلام می‌کند، به این معنی است که در این کشور جرمی اتفاق نیفتاده است. بنابراین، دادگاه ایتالیا صلاحیت رسیدگی به این موضوع را ندارد. اینجا نقطه آغازی بود که همچنان ادامه پیدا کرده است. پیگیری‌ها هیچ‌گاه متوقف نشده است. این پیگیری از نظر قضائی و سیاسی همیشه ادامه داشته، اما با فرازونشیب‌هایی همراه بوده است. به‌طوری‌که لبنان ناگهان آشوب می‌شد و مسائل عملا به حاشیه می‌رفت، اما همچنان ادامه پیدا می‌کرد. در سال ۲۰۰۱، به دلیل اینکه پرونده ممکن بود مشمول مرور زمان شود و اتفاقات دیگری روی دهد، شکایت مجددی از طرف خانواده انجام شد». این ماجرا آن‌قدر برای ایران مهم بوده که حتی در مقطعی امام خمینی(ره) اجازه دعوت از معمر قذافی و سفر او به ایران را نداد.

اطلاعات متناقض است

پیش از این حسین امیرعبداللهیان، معاون عربی وزیر خارجه ایران در مورد آخرین وضعیت پرونده امام موسی صدر به «شرق» گفت که همچنان اطلاعات واصله متناقض است. او در مورد آخرین پیگیری‌ها گفت: «در دولت یازدهم، به دستور دکتر روحانی و آقای ظریف، کار با سرعت و دقت پیگیری می‌شود. متأسفانه شرایط بی‌ثبات لیبی روند تحقیقات را با دشواری و کندی مواجه کرده است. تلاش‌های فشرده‌ای برای تعیین سرنوشت امام‌موسی‌صدر، پس از سقوط قذافی انجام شد. گروه‌هایی از انقلابیون لیبی مأمور تفحص درباره یافتن مکان امام شدند. همچنین هیأت‌هایی از لبنان و خانواده امام عازم لیبی شدند. همسو با این تلاش‌ها نیز کمیته مشترکی از ایران و لبنان مأمور بررسی دقیق ماجرا شدند. اما نتیجه مطلوب حاصل نشد و مجموعه اطلاعات واصله کماکان متناقض است». او درمورد استمرار این تحقیقات توضیح داده که «سقف کار ما حصول اطمینان از زنده‌بودن و نجات امام یا تأیید شهادت بر مبنای مستندات دقیق و موثق است. اما مستندات موجود برای تأیید شهادت امام، اطمینان‌بخش نیست، هرچند در شرایط جدید، لیبی هر اقدامی که قابل‌انجام بود برای یافتن محل اختفای امام یا اطمینان از به‌شهادت‌رساندن ایشان انجام داده، اما تحقیقات تا حصول نتیجه اطمینان‌بخش از سرنوشت امام‌موسی‌صدر، همچنان ادامه دارد».

همچنان همه راه‌ها درمورد تعیین تکلیف وضعیت امام موسی صدر به لیبی ختم می‌شود.

کوتاه دیپلماسی

کاهش تحریم دارویی آمریکا علیه ایران

● **ایسنا:** وزارت خزانه‌داری آمریکا با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد، واشنگتن تحریم‌های اعمال‌شده علیه ایران را درخصوص فهرست گسترده‌ای از داروها کاهش داده است. وزارت خزانه‌داری آمریکا در این بیانیه اعلام کرد که این کشور، محدودیت‌های اعمال‌شده علیه ایران درخصوص فهرست گسترده‌ای از داروها را کاهش داده است تا بدین ترتیب این اقلام بتوانند دوباره به ایران صادر شوند.

کمالوندی: هنوز سانتریفیوژی جمع نشده است

● **ایسنا:** سخنگوی سازمان انرژی اتمی درباره شروع اقدامات ایران طبق برجام گفت: ما بخشی از سازوکارها را شروع کرده‌ایم که فرصت و زمان بیشتری را وقتی بخواهیم اقدامات را عملا انجام دهیم به ما می‌دهد. اما هنوز سانتریفیوژی جمع نشده است و در مرحله انجام کارهای مقدماتی هستیم.

صدور مجوز بازگشت هزار پناه‌جوی ایرانی

● **ایسنا:** عبدالحسین وهاجی در مورد وضعیت کمپ‌های استرالیا که پناه‌جویان ایرانی در آنها به سر می‌برند، توضیح داده و می‌گوید: در دو سال گذشته برای حدود هزار نفر از افرادی که تصمیم برگشت به وطن را گرفته بودند مجوز بازگشت صادر کردیم و همچنین کسانی که تصمیم بازگشت به کشور را دارند از این سرویس برخوردار می‌شوند و بعد از احراز هویت با سلام و صلوات و آغوش باز پذیرای آنها خواهیم بود.

فیصل مقداد در تهران

● **ایسنا:** «فیصل مقداد»، معاون وزیر خارجه سوریه صبح دیروز (سه‌شنبه) وارد تهران شد و قرار است در این سفر با تعدادی از مقام‌های کشورمان دیدار و گفت‌وگو کند. بر اساس این گزارش، بحث در مورد بحران سوریه و تلاش‌های صورت‌گرفته برای حل این بحران و همچنین مبارزه با تروریسم در منطقه از جمله محورهای گفت‌وگوی این مقام سوری با مقامات ایرانی در جریان سفر فیصل مقداد به تهران است.

۲۸ نفر هنوز مفقود هستند

عربستان دیه منا را نمی‌دهد

در چهلمین روز از فاجعه منا که بازماندگان کشته‌شدگان این ماجرا، در مساجد به عزاداری ازدست‌دادن یک عضو خانواده خود پرداختند، سخنگوی وزارت‌ارشاد پرده جدیدی از ماجرای منا را گشود. سخنگوی وزارت ارشاد اعلام کرده که « در هیچ‌یک از قراردادهایی که ایران با عربستان بسته، مسئله دیه مطرح نشده است. ازهمین‌رو، کشور عربستان با نپذیرفتن مسئولیت حادثه، تعهدی برای پرداخت دیه به جان‌باختگان منا هم برای خود متصور نیست». حسین نوش‌آبادی در گفت‌وگو با «ایسنا»، در این مورد این‌گونه توضیح داده است: «مبلغی که دولت به حادثه‌دیدگان پرداخت کرد، غرامتی بود که پرداخت شد و دولت تعهدی برای پرداخت بیمه ندارد؛ چون اتفاقی نبوده که سهل‌انگاری دولت عامل رخ‌دادن آن باشد. در بحث حج، فقط بیمه‌گذار، آن هم کسانی که اختیاری خود را بیمه کرده باشند، بیمه عمر می‌گیرند که آن هم مبلغ محدودی است». معاون پارلمانی وزیر ارشاد ادامه داد: «آنچه به‌عنوان ۵۰ میلیون تومان پرداخت می‌شود، خسارت است، دیه نیست؛ دیه را باید دولت عربستان بپردازد. چون اتفاق در آنجا رخ داده. منتها مسئله اینجاست که وقتی عربستان زیر بار پذیرفتن مسئولیت نمی‌رود، دیه هم برایش منتفی است. ضمن اینکه در تفاهم‌نامه و قراردادی که با این کشور داریم، بحث بیمه اصلا مطرح نبوده است. ممکن است مبلغی را بپردازند، ولی تا به حال بحث دیه به‌عنوان یک تکلیف و وظیفه قانونی برای آنها مطرح نبوده است. تا الان هم در طول تاریخ حج، عربستان بابت این‌همه کشته‌هایی که در حوادث مختلف بوده، نه‌تنها به ایران، بلکه به هیچ کشوری دیه نپرداخته است».او درباره ضرورت بازنگری در قراردادهایی که با کشور عربستان بسته می‌شود، گفت: «اینها بحث‌های آینده است که اگر قرار شد بحث‌های حقوقی‌مان را با آنها محکم کنیم، در تفاهم‌نامه‌ها یا قراردادهایی که هر سال با دولت عربستان می‌بندیم، ماده‌ای را بیاوریم که چنانچه حادثه‌ای برای حجاج اتفاق بیفتد، دولت عربستان باید دیه بپردازد. در حال حاضر در اسناد دوجانبه و تفاهم‌نامه‌هایی که در ایام حج بین سازمان حج ایران و مقامات حج عربستان امضا می‌شود، چیزی به نام دیه وجود ندارد». نوش‌آبادی ادامه داد: «چون آنها مسئولیت این کار را نپذیرفته‌اند و قانونا خود را مقصر این حادثه نمی‌دانند، زیر بار دیه هم نمی‌روند. اگر کمیته حقیقت‌یاب تشکیل شود و آنها مقصر شناخته شوند و نتیجه و مسئولیت را بپذیرند، ممکن است ما بتوانیم بحث دیه را مطالبه کنیم». او افزود: «این مسئله باید موردتوجه قرار گیرد که در تفاهم‌نامه‌هایی که بین ما و عربستان منعقد می‌شود تأمین امنیت زائران جدی گرفته شود و اگر خسارتی به زوار وارد شود که بر اثر حوادث طبیعی باشد یا بر اثر سهل‌انگاری و قصور، دولت عربستان خود را موظف بداند».

پیکر ۵ زائر ایرانی دیگر در مکه شناسایی شد

همچنین روز گذشته، رئیس سازمان حج و زیارت با اشاره به آغاز عملیات تطبیق آزمایش‌های DNA زائران مفقودشده با اطلاعات پزشکی قانونی عربستان، از شناسایی پیکر پنج زائر ایرانی دیگر خبر داد. سعید اوحدی که برای پیگیری وضعیت آسیب‌دیدگان ایرانی فاجعه منا به عربستان سفر کرده، پس از نشست کمیته مشترک ایران و عربستان که روز دوشنبه برگزار شد، اضافه کرد: «قرار شد یک هفته بعد، نتیجه این تطبیق آزمایش‌ها مشخص شود و اگر به هر علتی وضعیت زائران مفقودشده مشخص نشد، درباره اعزام بستگان درجه اول این زائران به عربستان برای انجام دوباره آزمایش DNA اقدام شود».
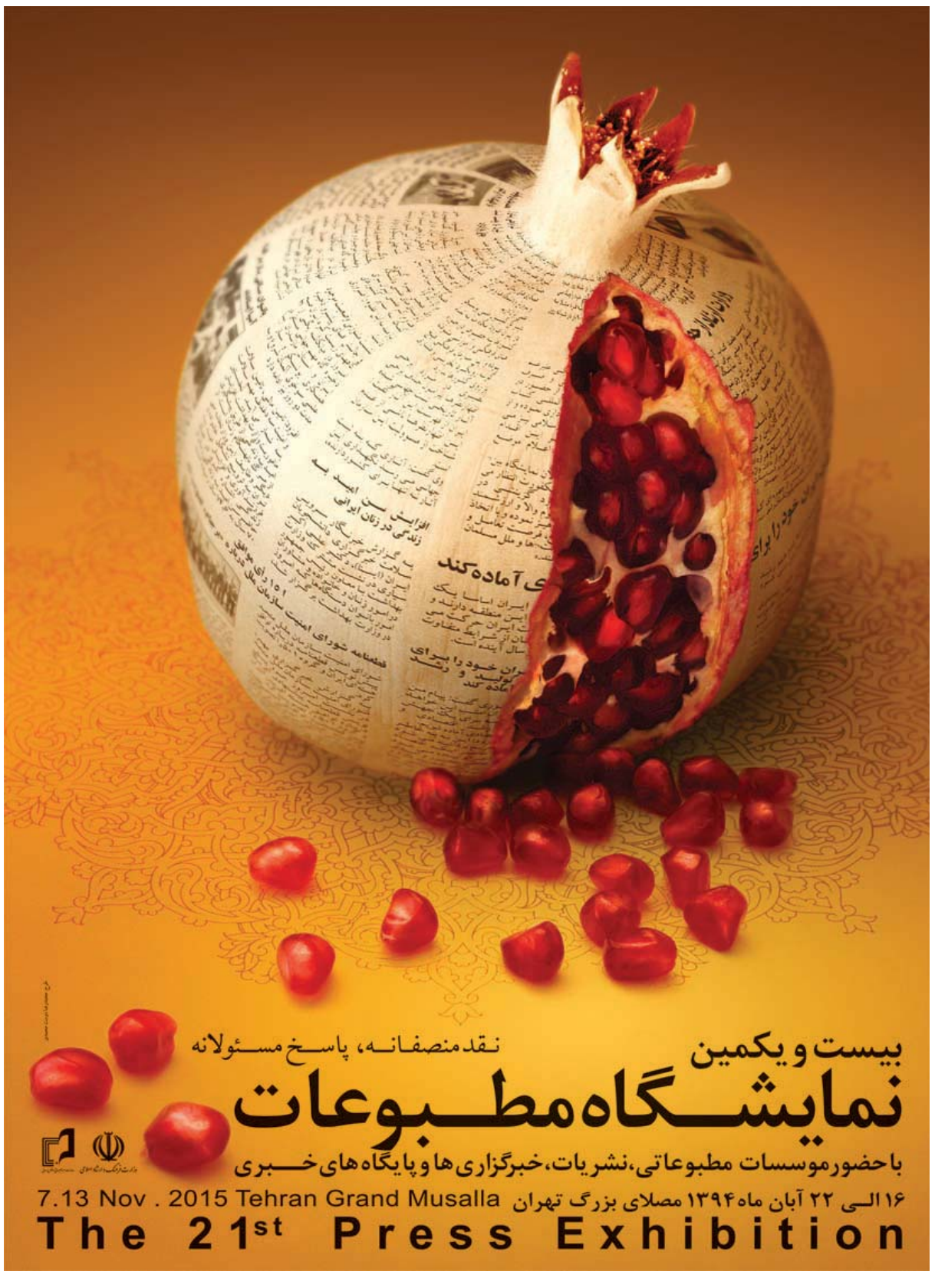
اوحدی همچنین گفت: «روز گذشته تیم تفحص ایرانی روز پرکاری داشت، چون در هفته گذشته ۱۱۵ پیکر دیگر به سردخانه مکه منتقل شد که از این تعداد، ۶۸ پیکر به علت تغییر کامل فیزیکی چهره، قابل شناسایی نبودند. امیدواریم با آزمایش DNA به نتایج موردنظر برسیم. عربستان نیز متعهد شده تا زمان تعیین نتیجه تطبیق DNA برای دفن این اجساد اقدام نکند». او سپس درباره شناسایی پیکر پنج زائر ایرانی دیگر توضیح داد: «دوشنبه از طریق شناسایی برخی تصاویر که از آرشیو عربستان در اختیار گروه تفحص ایران قرار گرفت و همچنین بر اساس اثر انگشت دفن‌شدگان مشخص شد که ۵ زائر ایرانی دیگر از جمع مفقودشدگان فاجعه منا در میان جان‌باختگان بودند که پیکر مطهر آنها نیز در عربستان دفن شده است. البته مستندات کامل در اختیار سازمان حج و زیارت و کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در جده قرار گرفت و به خانواده‌های محترم این جان‌باختگان اطلاع داده شد». به گزارش خبرگزاری صداوسیما، رئیس سازمان حج و زیارت یادآور شد: «پس از شناسایی این پنج زائر جان‌باخته، شمار مفقودان ایرانی فاجعه منا به ۲۸ نفر رسید که متأسفانه هیچ اطلاعی از آنها در دست نیست. امیدواریم با تطبیق اطلاعات DNA بتوانیم به نتایج موردنظر دست یابیم». با این حال قاضی عسگر، نماینده ولی‌فقیه در امور حج و زیارت گفت: «متأسفانه در میان پنج پیکر شناسایی‌شده، هنوز از آقایان رکن‌آبادی و فولادگر خبری نیست، اما ممکن است با تطبیق نمونه‌های DNA به نتیجه قطعی برسیم؛ اما اگر در آن صورت نیز این افراد بین جان‌باختگان فاجعه منا نبودند، دولت عربستان باید پاسخ‌گو باشد».